

L'infern de les ciutats

Els accidents de Mèxic i Bhopal adverteixen del perill del creixement caòtic

Les ciutats del tercer món, un caos per a la humanitat

/Arxiu

Un triple greu problema polític ha desencadenat en la consciència mundial el doble accident de les ciutats de Mèxic i de Bhopal, a l'Índia. Prop de cinc-cents morts en la primera i uns dos mil cinc-cents en la segona són el resultat de l'incendi produït per gas al barri de San Juanico de la capital mexicana i de la fuga de gas per a la fabricació de pesticides que ha tingut lloc a la ciutat índia del més pobre estat d'aquell país, Madhya Pradesh.

Poc ressò, en canvi, va tenir mundialment un drama semblant, que s'esdevingué pel febrer passat a Sao Paulo, quan va explotar un oleoducte que provocà cinc-cents morts, majoritàriament xiquets, uns quants d'aquells trenta milions d'infants que viuen al

Ernest UDINA

carrer —bona part d'ells abandonats pels pares— al país més gran de Llatinoamèrica.

Hi ha en tots aquests afers, en primer lloc, un problema urbanístic, de creixement caòtic de les ciutats, segons els dictat de les especulacions, que és un fenomen notable a l'Occident i que ultrapassa la simple imaginació en els països subdesenvolupats. El tercer món es situa, encara, en la fase, ja moderada a Occident, de fugida de la joventut del camp per envair les ciutats, on tampoc no troben de què viure. Com ha assenyalat un alt càrrec de les Nacions Unides, aquestes grans ciutats, on diàriament una petita zona de riquesa insulsa de fet la misèria majoritària, són un terreny «per al creixement de la violència, la criminalitat i

la rebel·lió armada, com únics mitjans de sobreviure i com única resposta del sentiment d'impotència davant una intolerable injustícia.»

Les xifres que apareixen en estudis encarregats per l'ONU i altres organismes internacionals són esborronadores. A Mèxic, per exemple, els disset milions que viuen avui a la immensa capital en seran trenta-un l'any 2000. Encara és més boig l'augment a Sao Paulo, que passarà dels dotze milions actuals a vint-i-sis milions l'any 2000. El cas de l'Índia supera ja totes les previsions. Els mil milions actuals seran el doble a mitjan segle XXI. Avui dia hi ha cent vint-i-cinc ciutats de més d'un milió d'habitants als països del dit tercer món, i n'hi haurà més del doble, dues-centes noranta-cinc, a

la fi del nostre segle, mentre que en el món industrialitzat aquesta xifra de ciutats milionaries passarà simplement de cent dues a cent trenta-vuit.

A la famosa constatació que «l'urbanisme és un naufragi» s'afegeix el gravíssim problema demogràfic, davant el qual fa uns mesos la Conferència Mundial de l'ONU, organitzada especialment, recomanà als poders polítics rigorosos plans de planificació i control demogràfic. El problema, però, va encara més enllà: el tercer món no pot tenir sortida a curt termini, mentre continui bloquejats en la pràctica els processos de diàlegs i els acords nord-sud, que semblaven avançar amb èxit al començament dels setanta, abans de la primera crisi petrolífera.

Els brutals accidents a les tres ciutats esmentades no solament són una advertència a totes les ciutats del món, de cara a coordinar i afermar els mecanismes de seguretat, sinó que plantegen de nou tots els drames de la misèria tercermundista, en bona part solucionables si les grans potències deixen de gastar en armaments quantitats astronòmiques.

Els darrers anys, els ciutadans s'han vist assetjats, a l'una i l'altra banda, pels temors dels coets nuclears, agitats per la propaganda de les grans potències. Els accidents, però, haurien de sonar com un crit d'alarma encara més potent, perquè, com ha escrit *Le Monde*, «la bomba del subdesenvolupament, del qual la urbanització anàrquica és un dels efectes més dramàtics, explotarà encara amb més força si el món dels rics no pren la iniciativa d'arribar a acords que posin remei a aquesta situació».